

se, že Einstein napíše dopis belgické královně-matce Alžbětě, se kterou se spřátelil, a upozorní i prezidenta Franklina Delano Roosevelta.

Začátkem srpna navštěvuje Szilard Einsteina znovu, tentokrát s kolegou Tellerem. Většina znalců se shoduje na tom, že své poselství Rooseveltovi tehdy nadiktoval velký vědec do pera právě Tellerovi.

„...Tento nový jev,“ upozorňuje Einstein prezidenta, „může vedle možnosti sestrojení nového zdroje energie přivést k myšlence zkonstruovat tomu odpovídající bomby nového typu, které budou neobyčejně účinné. Jedna taková puma svržená z letadla na přístav jej může celý zničit i vše, co je v jeho blízkosti...“

Pokud jsem byl informován, Německo zakázalo prodej uranu z jáchymovských dolů v okupovaném Československu. Možná že takový rozhodný krok lze objasnit tím, že von Weizsäcker, syn náměstka státního tajemníka Německa, byl poslán do Ústavu císaře Viléma v Berlíně, kde nyní probíhají uranové studie, které jsou obdobné americkým...“

Takový dopis není možno svěřit poště. Kdo by se zhostil úlohy listonoše? Zřejmě známý finančník, prezidentův poradce a přítel Alexander Sachs.

Přesto i jemu trvá více než dva měsíce, než si na něj udělá Roosevelt čas. Až 11. října 1939 – tedy po Hitlerově a Stalinově rozdělení Polska a po tom, co Anglie a Francie vyhlásily válku Německu – dostává první muž Spojených států Einsteinův dopis s připojeným podrobnějším Szilardovým memorandem.

Prezidenta tohle doporučení vědců příliš nepřesvědčilo, projekt považuje za předčasný. Aby si však jeho dávný přítel nemyslel, že se na něj kvůli tomu rozhněval, zve ho ještě na druhý den na snídani.

Sachs celou noc přemýšlí o nezdaru své mise. A potom ho ráno v parku před Bílým domem napadá historka, která by snad mohla Rooseveltem pohnout.

Při snídani ji prezidentovi vypravuje: „Vynálezce parníku Fulton nabídl Napoleonovi, že mu postaví proti Anglii flotilu lodí, které nepotřebují plachty. Avšak vojevůdce odmítl. A právě tahle jeho krátkozrakost zachránila Británii před francouzskou invází...“

Když Sachs skončil, Roosevelt se na několik dlouhých vteřin zamyslel. Pak najednou oživil a přikazuje: „Přineste láhev koňaku značky Napoleon!“ Nechá

Finančník Alexander Sachs, který přesvědčil Roosevelta o nutnosti vývoje nové zbraně, s generálem Leslieem Grovesem